

UCHWAŁA NR 22/2026
PAŃSTWOWEJ KOMISJI WYBORCZEJ
z dnia 12 stycznia 2026 r.

w sprawie sprawozdania partii politycznej Wolność i Dobrobyt
o źródłach pozyskania środków finansowych w 2024 r.

Państwowa Komisja Wyborcza, na podstawie art. 38a ust. 1 pkt 3 w związku z ust. 1 pkt 2 lit. a i ust. 2 pkt 7 ustawy z dnia 27 czerwca 1997 r. o partiach politycznych (Dz. U. z 2023 r. poz. 1215),

postanawia

odrzuć sprawozdanie partii politycznej Wolność i Dobrobyt o źródłach pozyskania środków finansowych, w tym o kredytach bankowych i warunkach ich uzyskania oraz o wydatkach poniesionych ze środków Funduszu Wyborczego w 2024 r. **z powodu** naruszenia art. 25 ust. 4a w związku z art. 25 ust. 1, art. 24 ust. 1 i ust. 7 ustawy o partiach politycznych.

Uzasadnienie

Partia polityczna Wolność i Dobrobyt (EwP 469) przedłożyła Państwowej Komisji Wyborczej sprawozdanie o źródłach pozyskania środków finansowych, w tym o kredytach bankowych i warunkach ich uzyskania oraz o wydatkach poniesionych ze środków Funduszu Wyborczego w 2024 r. z zachowaniem terminu określonego w art. 38 ust. 1 ustawy o partiach politycznych.

Sprawozdanie zostało sporządzone według wzoru określonego w załączniku do rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 27 września 2023 r. w sprawie sprawozdania o źródłach pozyskania środków finansowych (Dz. U. poz. 2076).

Żaden z uprawnionych podmiotów, wymienionych w art. 34a ust. 5 w związku z art. 38a ust. 1 ustawy o partiach politycznych, nie zgłosił zastrzeżeń do sprawozdania.

Państwowa Komisja Wyborcza, na podstawie przedłożonych dokumentów oraz dodatkowych wyjaśnień Partii stwierdziła, co następuje.

W sprawozdaniu o źródłach pozyskania środków finansowych, w tym o kredytach bankowych i warunkach ich uzyskania oraz o wydatkach poniesionych ze środków Funduszu Wyborczego w poprzednim roku kalendarzowym, partia polityczna Wolność i Dobrobyt wykazała, że w okresie sprawozdawczym nie pozyskała żadnych środków finansowych, ani wartości niepieniężnych. We wszystkich pozycjach sprawozdania wykazano „0,00”.

Jednocześnie w załączniku do pozycji 14 sprawozdania finansowego Partia wykazała, iż w 2024 r. posiadała rachunek bankowy o nr 97 1240 1936 1111 0011 4608 3171, prowadzony w Banku PEKAO SA. Do rachunku tego otwarty został rachunek VAT o numerze 37 1240 1936 1111 0011 4608 3184.

Mając powyższe na uwadze, a także to, że z ogólnodostępnych informacji wynikało, że Partia posiadała w okresie sprawozdawczym stronę internetową i podejmowała w tamtym czasie działalność, Państwowa Komisja Wyborcza zwróciła się do Partii z wieloma pytaniami i wezwaniem do przedstawienia odpowiednich dokumentów.

Z udzielonych odpowiedzi, wyjaśnień i dokumentów przesłanych przez Partię wynika, że na rachunku Partii nie zarejestrowano żadnych operacji. Rachunek ten w 2024 r. był także wolny od zajęć egzekucyjnych. Ponadto Partia wyjaśniła, że jej oficjalna strona internetowa znajduje się pod adresem: wid.partia.info i pod żadnym innym. Partia zaznaczyła, że nie odpowiada za nieoficjalne strony internetowe tworzone bez autoryzacji Partii przez inne podmioty. Podniosła także wyraźnie, że sub-domena wid.partia.info jest utworzona pod tzw. domeną wyższego rzędu - partia.info, która w 2024 r. była zarządzana przez Fundację Zawsze Po Twojej Stronie w Toruniu. Strona internetowa Partii w 2024 r. była tworzona nieodpłatnie przez osobę fizyczną – jednego z założycieli Partii, natomiast sub-domena wid.partia.info i miejsce na serwerze zostały udostępnione Partii nieodpłatnie w okresie sprawozdawczym również przez Fundację Zawsze Po Twojej Stronie w Toruniu. Poza tym Partia wskazała także na to, że lokal, pod adresem którego jest ona zarejestrowana, tj. ul. Piekary w Toruniu, jest wynajmowany przez Fundację Zawsze Po Twojej Stronie w Toruniu od Fundacji Dziedzictwa Kulturowego NOSTRA CULTURA w Toruniu. W 2024 r. Fundacja Zawsze Po Twojej Stronie udostępniała nieodpłatnie ten lokal Partii Wolność i Dobrobyt jako miejsce rejestracji, adres

korespondencyjny i na spotkania sympatyków partii, które odbywały się średnio 2 razy w miesiącu.

Powyższe oznacza, że Partia Wolność i Dobrobyt w okresie sprawozdawczym przyjęła wartości niepieniężne w postaci usług świadczonych nieodpłatnie na jej rzecz przez obywatela polskiego mającego stałe miejsce zamieszkania na terenie Rzeczypospolitej Polskiej, a zatem zgodnie z art. 25 ust. 4a w związku z ust. 1 ustawy o partiach politycznych. Ich wartość powinna być wyceniona przez Partię i wykazana w pozycjach 31 i 34 sprawozdania finansowego Partii oraz uwzględniona w jego pozycji 13 (Przychody partii politycznej). Partia obowiązków tych nie wypełniła. Uchybienia te, zgodnie z art. 38a ust. 2 i 3 ustawy o partiach politycznych, nie stanowią przesłanek do odrzucenia sprawozdania Partii.

Przesłankę do odrzucenia tego sprawozdania stanowi natomiast – potwierdzone przez Partię w jej wyjaśnieniach – wskazane wyżej, przyjęcie przez nią w okresie sprawozdawczym wartości niepieniężnych w postaci usług polegających na bezpłatnym udostępnieniu Partii sub-domeny i miejsca na serwerze w celu umieszczenia na nich i prowadzenia strony internetowej Partii oraz na bezpłatnym udostępnieniu lokalu Partii, w którym ta prowadziła swoją działalność, w obu przypadkach przez Fundację Zawsze Po Twojej Stronie w Toruniu, a zatem przez podmiot inny niż obywatel polski mający stałe miejsce zamieszkania na terenie Rzeczypospolitej Polskiej. Oznacza to, że Partia przyjęła wartości niepieniężne niezgodnie z art. 25 ust. 4a w związku z ust. 1 ustawy o partiach politycznych. Partia także tych wartości nie wyceniła i nie wykazała w pozycjach 34 i 31 i nie uwzględniła w pozycji 13 sprawozdania. Niewątpliwie wartości przyjęte przez partię polityczną Wolność i Dobrobyt niezgodnie z art. 25 ust. 4a w związku z ust. 1 ustawy o partiach politycznych, przekroczyły jednak 1% ogólnej kwoty przychodów Partii, co oznacza, że na podstawie art. 38a ust. 1 pkt 3 w związku z ust. 2 pkt 7 i ust. 1 pkt 2 lit. a przywołanej wyżej ustawy, sprawozdanie Partii podlega odrzuceniu. Przepis ten odrzucenie sprawozdania uzależnia wyłącznie od stosunku środków pozyskanych niezgodnie z prawem do ogólnej kwoty przychodów partii politycznej. Po przekroczeniu progu 1% ogólnej kwoty przychodów partii politycznej ma on charakter kategoriyczny i nie pozostawia Państwowej Komisji Wyborczej swobody decyzji w tej kwestii, np. uwzględniania tego, czy naruszenie prawa nastąpiło w sposób umyślny, czy

też z powodu nieznajomości przepisów. W takim przypadku Państwowa Komisja Wyborcza zobowiązana jest do odrzucenia sprawozdania finansowego partii politycznej.

Skoro zgodnie z art. 25 ust. 4a w związku z ust. 1 ustawy o partiach politycznych, partia może pozyskiwać środki finansowe i wartości niepieniężne jedynie od osób fizycznych, ich przyjęcie od podmiotu innego niż osoba fizyczna narusza powołany przepis, co według art. 38a ust. 1 pkt 3 i ust. 2 pkt 7 ustawy o partiach politycznych stanowi podstawę do odrzucenia sprawozdania (por. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 17 września 2004 r., III SW 39/04 i III SW 44/04). Sąd wskazał także, iż dopuszczalne źródła finansowania partii określone zostały w art. 24 ustawy o partiach politycznych. Środki finansowe, jak i wartości niepieniężne, poza dotacjami, subwencjami i dochodami z majątku, mogą być świadczone na rzecz partii jedynie przez obywateli polskich mających stałe miejsce zamieszkania na terenie Rzeczypospolitej Polskiej (art. 25 ust. 4a w związku z ust. 1 ustawy o partiach politycznych). Katalog określony w art. 24 ust. 1 ustawy o partiach politycznych jest zamknięty, gdyż inne środki pieniężne czy wartości niepieniężne nie mogą składać się na majątek partii politycznej. Partia może jeszcze zaciągnąć kredyt bankowy na cele statutowe (art. 24 ust. 7 ustawy o partiach politycznych). Podjęcie przez Państwową Komisję Wyborczą innego rozstrzygnięcia w tej sprawie niż jednoznacznie wynikające z przywołanych regulacji ustawy o partiach politycznych narażałoby ją na zarzut działania niezgodnego z prawem.

Z powyższego wynika także – co już zasygnalizowano wyżej – że Partia złożyła sprawozdanie sporządzone niezgodnie ze stanem faktycznym, czym naruszyła ustawowy obowiązek sprawozdawczy określony w art. 38 ust. 1 ustawy o partiach politycznych w związku z przepisami rozporządzenia Ministra Finansów w sprawie sprawozdania o źródłach pozyskania środków finansowych. Z jej sprawozdania nie wynikają bowiem faktyczne przychody Partii oraz wartości niepieniężne przez nią przyjęte. Niewątpliwie zatem Partia uchybiła także konstytucyjnej zasadzie jawności finansowania partii politycznych (art. 11 ust. 2), która znajduje swoje częściowe powtórzenie w art. 23a ustawy o partiach politycznych, z której to jawności wynika zakaz utajniania finansów partyjnych oraz odpowiadający mu nakaz ujawniania informacji finansowych o działalności partii [zob. Mirosław Granat (red.), Ustawa

o partiach politycznych. Komentarz, Warszawa 2020]. Jawność ta jest elementem prawidłowego funkcjonowania ustroju demokratycznego (postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 4 sierpnia 2006 r., III SW 11/06). Stanowi element jawności życia publicznego, która przybrała w polskim systemie prawnym formę tzw. publicznego, konstytucyjnego prawa podmiotowego, prawa człowieka, mającego swe źródło w niezbywalnej godności ludzkiej. Ponadto należy podkreślić, że partie polityczne stanowią jeden z podstawowych elementów demokratycznego państwa prawnego. Są fundamentalną instytucją publicznego życia politycznego (M. Granat, Glosa do postanowienia składu 7 sędziów SN z dnia 1 października 2003, III SW 152/03, Przegląd Sejmowy Nr 5/2004). Ze względu na ich szczególny charakter nie mogą one być postrzegane jako zwykłe osoby prawne. Uznać należy, że są to organizacje o podstawowym znaczeniu dla tego państwa (zob. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 21 lutego 2023 r., I NSW 2/23). Właśnie z tego względu regulacje prawne przyjęły wyraźnie restrykcyjną formułę regulacji w zakresie finansów i finansowania partii politycznych. Partia stawia sobie za cel udział w życiu publicznym poprzez wywieranie metodami demokratycznymi wpływu na kształtowanie polityki państwa lub sprawowanie władzy publicznej (art. 1 ust. 1 ustawy o partiach politycznych), co oznacza, że jej utworzenie jest doniosłym aktem publicznoprawnym, z którym wiąże się nie tylko chęć uczestniczenia partii w życiu publicznym, ale także obowiązek posiadania minimum wiedzy o obowiązujących w nim regulacjach prawnych i rygorystycznego ich przestrzegania (zob. postanowienie Sądu Najwyższego z 2 dnia września 2005 r., III SW 9/05). Te uchybienia, zgodnie z art. 38a ust. 2 i 3 ustawy o partiach politycznych, nie stanowią jednak przesłanek do odrzucenia sprawozdania Partii.

Ponadto partia polityczna Wolność i Dobrobyt w okresie sprawozdawczym nie dopełniła obowiązku prowadzenia na jej stronie podmiotowej Biuletynu Informacji Publicznej rejestru wpłat od osób fizycznych w kwocie przekraczającej w jednym roku 10 000 zł, z wyłączeniem składek członkowskich, o którym jest mowa w art. 25 ust. 6-3 ustawy o partiach politycznych, oraz rejestru umów, będącego zbiorczym zestawieniem informacji o umowach zawartych przez partię polityczną, o którym jest mowa w art. 27a tej ustawy. Także te uchybienia, zgodnie z art. 38a ust. 2 i 3 ustawy

o partiach politycznych, nie stanowią przesłanek do odrzucenia sprawozdania finansowego Partii.

Państwowa Komisja Wyborcza, po ustaleniu powyższego na podstawie przedłożonych dokumentów oraz dodatkowych wyjaśnień Partii, postanowiła jak w sentencji.

Od niniejszego postanowienia partii politycznej Wolność i Dobrobyt przysługuje prawo wniesienia skargi do Sądu Najwyższego, w terminie 7 dni od dnia doręczenia postanowienia.

Przewodniczący
Państwowej Komisji Wyborczej

Sylwester Marciniak